

PLAN ORGANIZOWANIA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ W GMINIE ADAMÓWKA

ADAMÓWKA, LIPIEC 2021 R.

SPIS TREŚCI

1. CELE ORGANIZOWANIA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ W RAMACH DZIAŁALNOŚCI CUS	3
2. ZAŁOŻENIA WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY POTRZEB I POTENCJAŁU SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ GMINY ADAMÓWKA	4
3. PLANOWANIE OSŁ	6
4. SPOSOBY AKTYWIZACJI SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ, WYKORZYSTANIA ZAANGAŻOWANIA WOLONTARIATU, SAMOPOMOCY MIESZKAŃCÓW I WSPARCIA SĄSIEDZKIEGO W RAMACH DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH.....	8
5. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI GMINY ADAMÓWKA I ICH ZASOBY	10
6. RAMOWY HARMONOGRAM OSŁ	11
PODSUMOWANIE	14

1. Cele organizowania społeczności lokalnej w ramach działalności CUS

Plan OSŁ zakłada, że *"...organizowanie społeczności lokalnej to forma profesjonalnego działania ukierunkowanego na wywoływanie trwałych, pozytywnych zmian społecznych. OSŁ można traktować jako kwalifikowaną, zintegrowaną usługę społeczną o charakterze środowiskowym, składającą się z wielu sekwencyjnych działań prospołecznych o określonych, mierzalnych parametrach, a równocześnie przystosowanych do lokalnych uwarunkowań. W pierwszej kolejności usługa OSŁ adresowana jest do społeczności znajdujących się w najtrudniejszym położeniu: marginalizowanych i zagrożonych społecznym wykluczeniem. Adresatami OSŁ mogą być jednak także inne społeczności."*¹

Cele główne założone do realizacji w ramach działań CUS:

- 1) Odbudowywanie lub tworzenie więzi wspólnotowych oraz poczucia współodpowiedzialności za przestrzeń w której funkcjonuje ta wspólnota.
- 2) Wyrównywanie szans, poprzez wspieranie i wzmacnianie grup/społeczności znajdujących się w najtrudniejszym położeniu - zagrożonych społecznym wykluczeniem.
- 3) Wzmocnienie poczucia solidarności społecznej, w tym solidarności sąsiedzkiej, organizacji pomocy wzajemnej, oraz tworzeniu świadomości wspólnoty miejsca, losu i sytuacji.
- 4) Stworzenie wspólnot, w których przełamana jest izolacja i osamotnienie, odtworzone są więzi emocjonalne, międzyludzkie oraz sieci znajomości przedmiotowych.

Tak sformułowane cele będą w procesie OSŁ konkretyzowane przez cele szczegółowe dla każdej społeczności, z zachowaniem szacunku dla ich specyfiki w tym dynamiki lokalnych procesów społecznych. Partycypacyjne wyznaczenie celów szczegółowych jest zadaniem organizowanych społeczności, przy wsparciu osób pełniących role wskazane w niniejszym planie.

Najważniejsze przesłanki, z których wynika przedstawiony plan nastawiony na ww. cele to:

- 1) założenia metodologiczne modelu OSŁ sformułowane w ramach pracy członków Ogólnopolskiego Forum Organizatorów Społeczności Lokalnej w latach 2013-20. Ponadto w kontekście metodologicznym uwzględnione zostaną tu są także przepisy ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.
- 2) najważniejsze wnioski z diagnozy społecznej przeprowadzonej na potrzeby procesu wdrażania CUS w Adamówce.

W planie tym zostały przyjęte trzy kluczowe zasady:

- 1) zasadę precyzyjnego dostosowania planowanych działań do specyfiki społeczności lokalnych.
- 2) zasadę kompleksowości wsparcia, w którym OSŁ jest elementem wsparcia pakietów usług projektowanych w ramach CUS.
- 3) komplementarności planu OSŁ z innymi elementami "Planu wdrażania CUS", zarówno na poziomie merytorycznym, jak i organizacyjnym systemu usług społecznych w Adamówce.

Założenia metodologiczne OSŁ:

Planowaniu i realizacji OSŁ w Adamówce towarzyszyć będzie analiza doświadczeń Ośrodków

---

¹ Model środowiskowej pracy socjalnej / organizowania społeczności lokalnej; Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL; Warszawa 2014.

Pomocy Społecznej w Polsce, realizujących środowiskową pracę socjalną zgodnie z modelem OSL, z uwzględnieniem wymogów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, tj. takich przepisów jak:

Art 2 – w myśl którego możliwa jest współpraca z potencjalnymi dostawcami usług społecznych, przede wszystkim z zakresu: polityki prorodzinnej, wspierania rodziny, pomocy społecznej, promocji i ochrony zdrowia, wspierania osób niepełnosprawnych, edukacji publicznej, kultury, kultury fizycznej i turystyki, pobudzania aktywności obywatelskiej, ochrony środowiska, reintegracji zawodowej i społecznej;

Art. 4-7 – w zakresie gotowości do rozwinięcia niniejszego Planu na potrzeby przyszłych prac planistycznych i legislacyjnych w zakresie prawa lokalnego wskazanego w ustawie;

Art. 20 – w zakresie struktury i zawartości niniejszego opracowania;

Art. 27 – w zakresie zapewnienia komplementarności OSL z zadaniami organizatora usług społecznych;

Art. 29. – w zakresie zapewnienia komplementarności OSL z zadaniami koordynatora indywidualnych planów usług społecznych;

Art. 31. – w zakresie zapewnienia komplementarności OSL z zadaniami organizatora pomocy społecznej;

Art. 32 – w zakresie spójności niniejszego planu z zadaniami organizatora społeczności lokalnej określonymi przez ustawę.

2. Założenia wynikające z diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej Gminy Adamówka

W opracowaniu planu OSL należało wziąć pod uwagę przesłanki wynikające z diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych na terenie Gminy Adamówka (por. Aneks – *Raport z badań diagnostycznych w ramach projektu pt.: Centrum Usług Społecznych „Społeczna Adamówka”*). Za kluczowe dla planowania OSL można uznać następujące elementy:

1) ogólna ocena kondycji społeczności lokalnej, a w tym szczególnie:

- stosunkowo wysoki poziom zaufania społecznego;
- poczucie więzi społecznej;
- relatywnie wysoki poziom identyfikacji lokalnej;
- wysoka ocena jakości życia społecznego.

2) uwzględnienie wyrażonych w ramach diagnozy potrzeb w zakresie usług i wsparcia natury społecznej:

- wsparcie dla rodzin z dziećmi, w tym szczególnie do lat 3;
- wsparcie dla dzieci i młodzieży, w tym w aspekcie budowania więzi społecznych oraz zapewnienia możliwości realizacji własnych zainteresowań i rozwoju kompetencji społeczno-kulturowych;
- wsparcie dla dorosłych mieszkańców gminy, w tym w aspekcie budowania więzi społecznych oraz zapewnienia możliwości realizacji własnych zainteresowań i rozwoju kompetencji społeczno-kulturowych;

- wsparcie dla osób niepełnosprawnych;
  - wsparcie dla osób bezrobotnych;
  - wsparcie dla osób starszych.
- 3) utrzymanie dobrze ocenianego poziomu funkcjonowania GOPS, którego działalność będzie stanowiła integralną część działań realizowanych przez CUS;
- 4) uwzględnienie problemów natury społecznej występujących w gminie, a w tym szczególnie:
- starzenie się społeczeństwa;
  - pogarszanie się wraz z wiekiem stanu zdrowia;
  - przeciwdziałanie występowaniu przejawów patologii społecznej, tj. m.in. alkoholizm, uzależnienie młodzieży od nowoczesnych technologii, przemoc w rodzinie;
- 5) rozwijanie oferty w zakresie kultury i rekreacji, a w tym:
- projekty kulturalne;
  - usługi sportowe i rekreacyjne;
  - programy wspomagające zdrowie i zdrowy tryb życia.

Jak wynika z badań diagnostycznych przeprowadzonych w ramach projektu z punktu widzenia przedstawicieli mieszkańców Gminy Adamówka kwestia powołania Organizatora Społeczności Lokalnej była jednym z kluczowych zadań CUS w Adamówce. Taki pogląd wyrażali badani rodzice, seniorzy oraz liderzy społeczni. Co ważne taki animator społeczności lokalnych miałby przyczynić się do niwelowania szeregu problemów wskazywanych przez uczestników badań, tj. izolacja społeczna, brak integracji i poczucia więzi społecznej, samotność, brak czasu ze strony rodziców dla swoich dzieci. Organizator byłby tu odpowiedzialny nie tylko za inspirowanie działań w zakresie społeczno-kulturowych, ale także za ich koordynację, i co równie istotne lokalizację. W grę wchodziłoby tu wykorzystanie potencjału i kapitału społecznego mieszkańców Gminy Adamówka, a także zasobów infrastrukturalnych jakimi dysponuje społeczność lokalna – por. Zestawienie 5.

Zestawienie 1 Uczestnicy badań FGI o problemach dzieci i młodzieży, rodziców oraz seniorów z Gminy Adamówka

kategorie społeczne		uczestnicy badań FGI		
		rodzice	seniorzy	liderzy
problemy dotyczące poszczególnych kategorii	dzieci i młodzież	– brak miejsc spotkań; – izolacja społeczna; – brak animatora kulturowego i zajęć;	– mała liczba dzieci i młodzieży;	– brak miejsc rekreacji; – brak czasu ze strony rodziców;
	rodzice	– brak miejsca umożliwiającego realizację własnych zainteresowań;	– brak miejsc do rodzinnego spędzania wolnego czasu;	– brak miejsc spotkań; – brak infrastruktury kulturalnej; – brak animatora kultury.

seniorzy	– brak miejsca integracji społecznej.	– brak domu dziennej opieki dla seniora; – brak poczucia więzi społecznej; – brak animatorów społeczno-kulturowych.	– samotność; – brak dostępu do lekarzy specjalistów na miejscu.
----------	---------------------------------------	---	--

Źródło: Centrum Usług Społecznych w Adamówce – raport z badań diagnostycznych.

3. Planowanie OSL

Z ogólnopolskiego dorobku metodycznego OSL, w tym głównie opracowań przygotowanych przez Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL, kluczowymi elementami na których powinno się opierać proces planowania są:

- 1) pojęcie empowermentu,
- 2) komponenty OSL,
- 3) ustrukturyzowanie obszarów działania w ramach OSL (animację, sieciowanie i planowanie społeczne),
- 4) paradygmat pracy "przez zasoby", opisany w modelu ABCD.

SUWAK empowermentu to pojęcie wyznaczające główne cele i rezultaty procesu OSL. SUWAK to skrót od pierwszych liter pojęć kluczowych dla tego podejścia: spójność; upodmiotowienie (podmiotowość); wpływ; angażowanie oraz kooperacja (współpraca, współdziałanie). Wszystkie te elementy można objaśnić na różnych poziomach wskazujących kierunki projektowania działań w ramach OSL. W Zestawieniu 4 przedstawiono obszary refleksji, które powinny towarzyszyć przy projektowaniu Planu OSL.²

Zestawienie 2 Elementy podejścia SUWAK w OSL

Poszczególne elementy podejścia SUWAK w OSL	Wymiary poszczególnych elementów SUWAK	Uszczegółowienie
Spójność	szacunek	szacunek do siebie i innych ludzi, zwłaszcza słabszych, „innych”.
	wrażliwość	wrażliwość na drugiego człowieka/innych ludzi, w szczególności słabszych, znajdujących się w niekorzystnej sytuacji.
	dbałość o równość szans	poszanowanie różnorodności, włączanie grup słabszych/marginalizowanych do życia społeczności.
	przynależności do danego miejsca	poczucie tożsamości z miejscem, z ludźmi.
Upodmiotowienie (podmiotowość)	wiara w siebie	wiara ludzi w siebie i swojej możliwości, poczucie sprawstwa.
	samoocena	zdolność ludzi do samooceny swoich mocnych i słabych stron jako człowieka i obywatela.
	gotowość na zmianę i poczucie odpowiedzialności	zdolność i determinacja do zmiany i wzięcia na siebie odpowiedzialności.

² W tabeli zacytowano fragmenty materiału metodycznego Stowarzyszenia CAL, przygotowanego na potrzeby realizacji projektu „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej”

Wpływ	poczucia wpływu	możliwości wpływu na sytuację, zmianę usług.
	decyzyjność	udział w procesach decyzyjnych.
Angażowanie	myślenie wspólnotowe	zdolność ludzi do zmiany myślenia z „ja” na „my”.
	zaufanie	nastawienie ludzi do siebie i innych w kategoriach zaufania.
	relacje	kontakty społeczne, relacje interpersonalne, komunikowanie wzajemne.
	świadomość problemów/potrzeb	zdolność o określania potrzeb i problemów.
	motywacja	chęć do podejmowania działań ukierunkowanych na rozwiązywanie istniejących problemów, na zmianę sytuacji.
	gotowość oraz zdolność do podejmowania wspólnych działań	zdolność i gotowość do wspólnego rozwiązywania problemów, wzorce radzenia sobie z trudnymi sprawami/problemami, załatwienia trudnych spraw.
Kooperacja (współpraca, współdziałanie)	sieć	powiązania/współdziałanie pomiędzy mieszkańcami, mieszkańcami a instytucjami/organizacjami/władzą, między lokalnymi instytucjami/organizacjami (chodzi zarówno o poziom powiązań wewnętrznych, jak i zewnętrznych).
	otwartość i gotowość na współpracę	otwartość głównych aktorów na zmianę oraz podejmowanie wspólnych działań.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie M. Dudkiewicz, B. Bąbska, A. Skowrońska, *ABC Organizowania Społeczności Lokalnej, Organizowanie społeczności lokalnej – usługa społeczna*, s. 11-13.

- 1) Diagnoza – rozumiana jako społeczna diagnoza aktywizująca dokonywana narzędziami partycypacyjnymi. Jej sens to nie tylko rozpoznania najważniejszych potrzeb, wyzwań, zasobów i potencjałów społecznych, ale także wewnętrzne wytworzenie wiedzy i rozwinięcie refleksji społeczności nad tworzoną wspólnotą.
- 2) Integracja – integracja społeczna czyli proces formowania się zwartej społeczności /połączonej więzią stosunków nieantagonistycznych/ z określonej zbiorowości społecznej, czynionej narzędziami wykorzystującymi organizowanie się grup wokół wartości i wyzwań istotnych dla ogółu społeczności.
- 3) Aktywizacja – wzmaganie aktywności, uaktywnianie mieszkańców i pobudzanie do działania.
- 4) Edukacja – oznaczająca lokalną edukację środowiskową, czyli proces realizowany w środowisku, ze środowiskiem, przez środowisko i dla środowiska, przy udziale zewnętrznego, profesjonalnego wsparcia. Jego celem jest odnajdowanie, analiza oraz rozwijanie lokalnych zasobów społeczno-kulturowych.

Tak rozumiane komponenty OSŁ to jeden z elementów siatki metodologicznej, na których nanoszone będą w procesie planowania konkretne wydarzenia, projekty, sytuacje edukacyjne, spotkania, badania lokalne itp., ujęte w ramowym harmonogramie działań OSŁ.

Obszary działań w społecznościach wynikające z metodologii OSŁ dotyczą:

- 1) Animacji – jako metody aktywizacji społeczno-kulturowej. Jej podstawowe funkcje to:
  - a) angażowanie członków społeczności do aktywności wspólnotowych o ułatwianie członkom grup aktywności osiągnięcie zakładanych celów o edukowanie przez tworzenie różnorodnych sytuacji edukacyjnych o zachęcanie do aktywności przez wytworzenie i wykorzystanie różnorodnych mechanizmów motywacyjnych o delegowanie uprawnień w celu podniesienia partycypacji społecznej i publicznej

- b) wyrównywanie szans indywidualnych osób oraz środowisk zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją
- c) ewaluacja aktywności grup i społeczności lokalnych
- 2) Sieciowania – sieciowanie osób, podmiotów prawnych oraz grup nieformalnych z wykorzystaniem szerokiej gamy narzędzi współpracy międzysektorowej z uwzględnieniem sektora społecznościowego, oraz wspólnot wirtualnych mających wpływ na organizowanie społeczności lokalnej.
- 3) Planowania społecznego - czyli transmisji doświadczeń i dorobku OSŁ do sfery lokalnych polityk publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem polityki społecznej.

Model ABCD (z ang. *Asset-Based Community Development*) model rozwoju społeczności lokalnej opartej na zasobach, to paradygmat pracy charakterystyczny dla OSŁ. Jego podstawową cechą jest bazowanie na zasobach i potencjałach społeczności lokalnej czyli np. talentach ludzi, inicjatywach lokalnych, grupach nieformalnych, relacjach i sieciach społecznych, instytucjach i organizacjach, zasobach lokalnej natury i krajobrazu, lokalnej ekonomii itp.

Model ABCD wskazuje na cztery najważniejsze obszary potencjału społeczności lokalnej:

- 1) identyfikacja i tożsamość,
- 2) relacje i zaangażowanie,
- 3) bezpieczeństwo, realizacja szans,
- 4) siły, źródła wpływu, polityka lokalna.

Źródła sukcesów rozwojowych model ABCD upatruje w kapitale społecznym na który składają się kapitały: kulturowy, przyrodniczy, finansowy, infrastrukturalny, polityczny i ludzki.³

Ponadto w ramach działalności CUS będą podejmowane działania mające na celu uzyskanie wsparcia ze strony partnerów społecznych, tj.:

- partnerzy wspierający OSŁ w ramach realizowanego sieciowania,
- lokalni liderzy społeczni, którzy będą podejmować decyzję, pomagać Organizatorowi Społeczności Lokalnej diagnozować problemy oraz proponować działania zmierzające do ich rozwiązania, liderzy społeczni będą brali również odpowiedzialność za określone zadania,
- wolontariusze, zaangażowani w pracę i pomoc drugiemu człowiekowi.

4. Sposoby aktywizacji społeczności lokalnej, wykorzystania zaangażowania wolontariatu, samopomocy mieszkańców i wsparcia sąsiedzkiego w ramach działań wspierających

W ramach złożonego wniosku o dofinansowanie projektu zaplanowano pracę OSŁ z trzema środowiskami – osiedlami popegeerowskimi znajdującymi się w miejscowościach: Adamówka, Dobcza, Cieplice – Osada Izabelin. Podstawą pracy OSŁ, będzie rozpoznanie środowiska, lokalnej społeczności. Organizowanie społeczności lokalnej jest pracą z ludźmi, stąd do podstawowych obowiązków OSŁ należy

---

³ Por. M. Green, H. Moore, J. O'Brien, „*Rozwój społeczności w oparciu o zasoby Model ABCD w praktyce*”; Wyd. Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL, Warszawa 2013.

wchodzenie z nimi w bezpośrednie interakcje, dzięki czemu stworzy podwaliny pod przyszłe wspólne działania. Taki sposób pracy umożliwi organizatorowi poznanie aktywnych uczestników życia społecznego oraz potencjalnych liderów wśród mieszkańców oraz instytucji/organizacji gotowych do zaangażowania w planowane działania. Działania te będą miały na celu budowanie szerokiej sieci współdziałania ukierunkowanego na zmianę. OSŁ w swojej pracy nie może pominąć osób, które są niechętne lub krytycznie podchodzą do jego propozycji czy działań. Poznając ich opinie, motywacje, argumenty oraz to co wzbudza u nich obawy, będzie w stanie poprzez rozmowę, wyjaśniania je rozwiązać.

Kolejnym krokiem OSŁ w celu aktywizacji wskazanych społeczności, będzie wspólne - podczas zorganizowanego w tym celu spotkania określenie planu oraz struktury działania. Pierwsze ustalenia należy skupić na określeniu problemu, którego rozwiązaniem należy się zająć. Pamiętać należy także, iż problem może być uciążliwy dla całej społeczności, w przypadku proponowanych rejonów mogą nim być np.: zły stan estetyki osiedla, osamotnienie seniorów lub brak organizacji, a jednocześnie miejsc do spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież. Tylko wspólne określenie głównego problemu danej społeczności pozwoli na pełne jego rozwiązanie, a jednocześnie aktywizowanie społeczności lokalnej. Podczas tej pracy nie należy pominąć także szukania odpowiedzi na pytania związane z problemem m.in.: Co z danym problemem, potrzebą zrobić, w jaki sposób go rozwiązać oraz kto ma wpływ na jego rozwiązanie? Kto chciałby wejść do komitetu organizacyjnego? Przygotowanie planu działania, który ma być konkretny i wykonalny, oznacza również konieczność udzielenia odpowiedzi na pytanie: co chcemy zrobić? kiedy? w jaki sposób? kto będzie odpowiadał na konkretne działania? oraz jakie zasoby i fundusze będą potrzebne i jak je zdobyć? W początkach pracy OSŁ warto skupić się na konkretnych działaniach, które przyniosą szybkie i wymierne efekty. Osiągnięty sukces buduje bowiem ducha wspólnoty i daje poczucie siły do podejmowania kolejnych bardziej odpowiedzialnych działań. Po fazie planowania OSŁ wspólnie z grupą inicjatywną przystępuje do wykonania zaplanowanych działań. Ważnym elementem jego pracy w trakcie realizacji działań jest wspieranie i motywowanie uczestników.

Następną fazą pracy OSŁ będzie monitorowanie i ocena efektywności działań, w którą powinni być włączeni wszyscy uczestnicy procesu. Aby budować potencjał społeczności lokalnej, wskazanych osiedli, należy zauważać zmiany. Chodzi o podejmowane działania z ich konkretnymi wynikami, rezultatami – efekty zbiorowego wysiłku ludzi np.: poprawa lokalnego otoczenia, zbudowanie placu zabaw, wspólna z organizatorem usług społecznych i KIPUS, a zwłaszcza lokalnymi organizacjami (KGW) organizacja świetlicy środowiskowej lub klubu seniora. Z drugiej strony OSŁ musi widzieć proces wzmacniania danej społeczności, jej zdolności do współpracy, a w szczególności poczucia empowermentu, czyli poczucie sprawstwa. Tak prowadzona praca OSŁ przyczyni się do aktywizowania społeczności. Obywatele działający w swoich wspólnotach lokalnych, będą współodpowiedzialni za podejmowane w ich sprawach decyzje. To siła i mobilizacja wspólnot jest szansą na ich rozwój i aktywizację, tworzenie postaw obywatelskiej aktywności i odpowiedzialności za wspólne dobro. Podstawą pracy OSŁ jest natomiast budzenie tej aktywności społecznej w celu samoorganizowania się do rozwiązywania konkretnych problemów danej społeczności.

Najważniejszą zasadą pracy organizatora społeczności lokalnej będzie realizowanie działań na rzecz społeczności przy zaangażowaniu mieszkańców i miejscowych zasobów. OSŁ podczas swojej pracy dążyć będzie do wyłonienia lokalnych liderów-wolontariuszy, którzy – przy wsparciu swoich

sąsiadów i znajomych – będą realizować własne pomysły, rozwiązywać problemy i konflikty. OSŁ w ramach pracy jako animator społeczny będzie mobilizował mieszkańców wspólnot lokalnych gminy do działania bez przyjmowania przywództwa, rozwoju wolontariatu oraz będzie wspierał tworzenie inicjatyw społecznych i grup obywatelskich. Będzie stymulował do działania grupę oraz lokalną społeczność. Tak zaangażowani mieszkańcy, wyłonieni liderzy, wolontariusze będą mogli wykonywać pracę na rzecz innych, między innymi: świadczyć pomoc dzieciom w nauce w lokalnej Placówce Wsparcia Dziennego, pomagać pracownikom CUS podczas dystrybucji żywności, będą mogli opiekować się chorymi oraz animować czas wolny osób starszych w Klubach Seniora. Ważną inicjatywą jest także tworzenie grup samopomocowych chociażby matek wychowujących dzieci w wieku do lat 3 (Adamówka), bądź osób starszych i samotnych (osiedle w Dobczy i Cieplicach – Osada Izabelin). W ramach działań wspierających wykorzystane zostanie także wsparcie sąsiedzkie, tak uwidaczniające się zwłaszcza teraz w okresie epidemii COVID-19 - kiedy to poprzez zakupy spożywcze, zakup lekarstw sąsiedzi pomagają swoim starszym, samotnym sąsiadom. Warto, aby takie działania oraz społeczna empatia była codziennością, a nie potrzebą w okresie zagrożenia.

5. Charakterystyka miejscowości Gminy Adamówka i ich zasoby

Adamówka to miejscowość położona w województwie podkarpackim, w powiecie przeworskim w Gminie Adamówka. To miejscowość o powierzchni ok. 1 085 ha, z liczbą ludności 1 214 mieszkańców. W Adamówce znajduje się budynek Urzędu Gminy, w tym Centrum Usług Społecznych. Funkcjonuje również Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Adamówce wraz z 10-cio godzinnym oddziałem przedszkolnym. W budynku szkoły Podstawowej znajduje się również Biblioteka Gminna, natomiast obok znajduje się boisko wielofunkcyjne i hala sportowa. W Adamówce funkcjonuje również Przychodnia zdrowia „Życie”, Urząd Pocztowy, Ochotnicza Straż Pożarna i Koło Gospodyń Wiejskich.

Dobcza to miejscowość położona w województwie podkarpackim, powiecie przeworskim w Gminie Adamówka. Dobcza to miejscowość o powierzchni ok. 1 819 ha, z liczbą ludności ok. 221 mieszkańców. Wieś ta położona jest wśród rozległych pól i lasów gminy Adamówka. Jest dobrym miejscem dla szukających odpoczynku, z dala od zgiełku wielkich aglomeracji. Ogromną atrakcją Dobczy są piękne stawy rozlokowane w lasach tej wsi oraz czyste nieskazitelne powietrze, które dają wsi nieskończone możliwości w dziedzinie agroturystyki.

W miejscowości Dobcza funkcjonuje świetlica wiejska, Koło Gospodyń Wiejskich.

Pawłowa to miejscowość położona w województwie podkarpackim, w powiecie przeworskim w Gminie Adamówka. Pawłowa to miejscowość o powierzchni ok. 1 692 ha z liczbą ludności 148 mieszkańców. Miejscowość ta jest pięknie położona, otoczona lasami o bogatych i do tej pory niewykorzystanych walorach turystyczno – krajoznawczych, szczególnie o charakterze poznawczym. Decydują o tym bogate walory przyrodnicze, kulturowe jak i łatwość dostępu o każdej porze roku. Piękne krajobrazy, bogata fauna i flora, czyste powietrze, lasy pełne grzybów i jagód, wiele gatunków roślin i zwierząt będących pod ochroną. Na szczególną uwagę zasługują tu liczne pamiątkowe krzyże przydrożne usytuowane na rozstajach dróg. Pawłowa to miejsce piękne i magiczne, doskonałe do wypoczynku oraz uprawiania turystyki pieszej, rowerowej i konnej. W miejscowości Pawłowa funkcjonuje świetlica wiejska.

Krasne to miejscowość położona w województwie podkarpackim, w powiecie przeworskim w Gminie Adamówka z powierzchnią ok. 110 ha i z liczbą ludności ok. 372 mieszkańców. Krasne położone jest w strefie o wysokich walorach krajoznawczych i rekreacyjnych, pośród piaszczystych pól

i lasów. W miejscowości Krasne funkcjonuje pięć- godzinne przedszkole, znajduje się Kościół parafialny im. Św. Judy Tadeusza, Ochotnicza Straż Pożarna i Koło Gospodyń Wiejskich.

Cieplice to rozległa wieś położona w województwie Podkarpackim, w powiecie przeworskim w Gminie Adamówka. Oprócz podziału na drobne przysiółki miejscowość ta dzieli się również na dwie duże części: Cieplice Dolne i Cieplice Górne. Cieplice Dolne wchodzi w skład parafii Kolonia Polska w gminie Kuryłówka, a Cieplice Górne w skład parafii Cieplice-Rudka (gmina Sieniawa). Siedzibą tej parafii jest kościół rzymskokatolicki pw. Św. Apostołów Piotra i Pawła. Innym zabytkowym obiektem jest kaplica murowana w przysiółku Biele z 1912 roku oraz liczne zagrody i domy drewniane. W Cieplicach znajduje się również cmentarz wojenny z I wojny światowej. Cmentarz zawiera mogiły żołnierzy trzech mocarstw biorących udział w walkach I wojny światowej. Obiekt ten jest przede wszystkim świadectwem wydarzeń historycznych i miejscem upamiętnienia śmierci kilkuset żołnierzy różnych narodowości – Polaków, Czechów, Węgrów, Rosjan, Niemców i Austriaków. Izabelin natomiast to osiedle mieszkaniowe i duże gospodarstwo rolne (poprzednio PGR) powstałe na terenie dawnego folwarku Czartoryskich. Zachowane zostały pozostałości XVIII-nasto wiecznych ogrodów geometrycznych – aleja lipowa, rosnąca wzdłuż drogi dojazdowej do dawnego folwarku Izabelin (nazwa pochodzi od imienia Izabeli Księżnej Czartoryskiej). Aleja składa się z 74 sztuk drzew. Za zasoby w Cieplicach można uznać funkcjonowanie zagrody edukacyjnej w Międzyzyczasie, świetlicę wiejską, Szkołę Podstawową w Cieplicach wraz z pięć- godzinnym oddziałem przedszkolnym, Ochotniczą Straż Pożarną.

Majdan Sieniawski to miejscowość położona przy drodze Przemyśl – Lublin, w województwie podkarpackim, w powiecie przeworskim w Gminie Adamówka. Miejscowość o powierzchni 3971 ha, z liczbą ludności ok. 1 519 mieszkańców. Mimo niezbyt długiego istnienia, wioska liczy nieco ponad 300 lat, jest bardzo bogata w wydarzenia historyczne świadczące o dużym zaangażowaniu jej mieszkańców w obronę ojczyzny, wiary oraz swoich słusznych praw do godnej pracy na roli. Świadczą o tym liczne krzyże i kapliczki przydrożne, których na terenie wioski jest ponad 30. Przez miejscowość przebiega droga krajowa nr 835, umożliwiając mieszkańcom szybką i łatwą komunikację z największymi ośrodkami administracyjnymi i przemysłowymi naszego kraju. Wieś ma charakter rolniczy. Ludność czerpie dochody również z produkcji mleka i rozwijających się niedużych rodzinnych firm, zajmujących się głównie przerobem drewna. Czyste powietrze, cisza, spokój, sprawiają że coraz częściej odwiedzają ją turyści uciekający od miejskiego zgiełku i szukający tutaj wytchnienia. W Majdanie Sieniawskim funkcjonuje Szkoła Podstawowa im. Bł. Ks. Jerzego Popiełuszki wraz z pięć-godzinnym oddziałem przedszkolnym, Ochotnicza Straż Pożarna, Przedsiębiorstwa związane głównie z obróbką drewna, stadion sportowy z działającym klubem piłkarskim GKS Majdan Sieniawski, Koło Gospodyń Wiejskich.⁴

6. Ramowy harmonogram OSŁ

OBSZAR DZIAŁAŃ	ZADANIA	REALIZATOR	TERMINY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ
Animacja	Spotkania w celu wyłonienia liderów poszczególnych sołectw Gminy Adamówka	CUS - OSŁ	Lipiec - wrzesień 2021r.

⁴ <https://www.adamowka.pl/gmina/adamowka/>

	Aktywizowanie, zachęcanie senioralnej grupy społeczności lokalnej w miejscowości Cieplice, Adamówka, Dobcza do uczestnictwa w nowo powstałych Klubach Seniora	CUS, KIPUS, OSL	Lipiec - sierpień 2021 r.
	Spotkania ze społecznością lokalną w miejscowości Pawłowa, w celu rozpoznania potrzeb, problemów społeczności lokalnej	CUS - OSL	Październik - grudzień 2021 r.
	Zachęcanie instytucji lokalnych do włączania się w świadczenie usług społecznych i rozszerzanie ich oferty CUS	CUS - OSL	Lipiec 2021 r. - czerwiec 2022 r.
	Systematyczne przekazywanie informacji na temat prowadzonych działań metodą OSL, korzyści z tego płynących oraz oczekiwań mieszkańców	CUS - OSL	Lipiec 2021 r. - czerwiec 2022 r.
	Spotkania z mieszkańcami w celu zebrania opinii, uwag, potrzeb i korekt w zakresie działań OSL w społeczności mieszkańców poprzez spacer po osiedlu, zebranie relacji, dokumentację fotograficzną.	CUS - OSL	Lipiec - grudzień 2021 r.
	Organizowanie Społeczności Lokalnej - kampania informacyjna przy użyciu różnych nośników informacji np. ulotki, broszurki, plakaty	CUS - OSL	Lipiec 2021 r. - czerwiec 2022 r.
	Utrzymywanie stałego kontaktu z mieszkańcami w celu monitorowania bieżących potrzeb poprzez upublicznienie numeru telefonu kontaktowego, adresu email, strony internetowej, itp.	CUS - OSL	Lipiec 2021 r. - czerwiec 2021 r.
	Organizacja imprez integracyjnych z aktywnym udziałem mieszkańców z	CUS - OSL	Listopad 2021 r. - czerwiec 2022 r.

	wykorzystaniem ich potencjału i umiejętności		
	Budowanie partnerskich relacji pomiędzy OSL a mieszkańcami w celu zwiększenia przepływu informacji istotnych do skutecznego działania i planowania działań na kolejne okresy	CUS - OSL	Lipiec 2021 r. - czerwiec 2022 r.
	Spotkania z uczestnikami Klubu Seniora określenie oczekiwań potrzeb i zakresu współpracy	CUS - OSL	Wrzesień - grudzień 2021 r.
Sieciowanie	Pozyskiwanie nowych partnerów do realizacji działań OSL	CUS - OSL	Lipiec 2021 r. - czerwiec 2022 r.
	Włączanie do działań OSL partnerów spoza instytucji publicznych i PES	CUS - OSL	Lipiec 2021 r. - czerwiec 2022 r.
	Nawiązanie współpracy z okolicznymi przedsiębiorcami w celu wsparcia działań OSL	CUS - OSL	Styczeń - marzec 2022 r.
	Włączenie do działania OSL osób publicznych i samorządowców	CUS - OSL	Lipiec 2021 r. - czerwiec 2022 r.
	Identyfikacja lokalnych liderów-włączenie liderów do opracowania planu działania	CUS-OSL	Lipiec - grudzień 2021 r.
	Uzgodnienie wsparcia działań i włączenia się w ich realizację poprzez instytucje kultury, sportu, rekreacji, osób aktywnych i innych – zebranie pomysłów, zakres włączenia mieszkańców, itp.	CUS - OSL	Lipiec 2021 r. - styczeń 2022 r.
Planowanie społeczne	Spotkania podsumowujące działania OSL z udziałem liderów, partnerów, i innych osób oraz ustalenie planów działania na przyszłość	CUS - OSL	Kwiecień - czerwiec 2022 r.

	Prezentacja dotychczasowego dorobku OSL i opracowanie planu działania na kolejne okresy	CUS - OSL	Maj - czerwiec 2022 r.
	Włączenie instytucji i osób w realizację planu OSL na terenie Gminy Adamówka i wybranych społeczności	CUS - OSL	Lipiec 2021 r. - czerwiec 2022 r.

Podsumowanie

Wdrożenie Planu Organizowania Społeczności Lokalnej, może nieść za sobą różne ryzyka, które wynikają z wielu przyczyn. Do najważniejszych ryzyk, które mogą spowolnić bądź uniemożliwić wdrożenie Planu OSL można zaliczyć:

- przedłużający się stan epidemii - działania w ramach OSL muszą spełniać rygory związane z przestrzeganiem zasad bezpieczeństwa w związku z panującym stanem epidemiologicznym naszego kraju. Stan pandemii może doprowadzić do ograniczenia działań prowadzonych metodą OSL w środowiskach lokalnych np. zmniejszyć liczbę osób objętych działaniem lub utrudnić działania w celu zorganizowania zgromadzeń publicznych, ponadto mogą wystąpić również obawy członków społeczności lokalnych przed ryzykiem zakażenia COVID- 19, należy zatem prowadzić działania w miarę możliwości na otwartym terenie;
- brak zainteresowania odbiorców działaniami OSL - obecnie mieszkańcy są w pewien sposób zamknięci na nowatorskie działania, przyzwyczajeni do niezmiennego rytmu prowadzonego życia, nie oczekują, bądź nie wierzą, że w ich społeczności mogą zajść pewne zmiany - zmiany na lepsze, pracę więc należy rozpocząć metodą „małych kroków” angażując mniejszą liczbę mieszkańców i rozwijać te działania, pokazując efekty jakie można osiągnąć.

Sporządził
Organizator Społeczności Lokalnej
Angelika Krawiec